

5uZXQvWHNsdC9QZGYvWFJlZi1XRC1BVC1YTUwyUERGLnhzbA==&xsltparams=ZmlsZWlkPTE3ODMy.

5. Как осуществляется лоббизм в США и что можно позаимствовать для России? [Електронний ресурс] // Фонд ИСЭПИ. – 2013. – Режим доступа до ресурсу: <https://politanalitika.ru/upload/iblock/5f4/5f4353e989c6fe783a3e0d846d73c6f4.pdf>

**Аспірант кафедри теорії держави і права  
Національної академії  
внутрішніх справ**

**Козак Юлія-Михайлина Романівна**

## **ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЧИН ЛЕГІТИМАЦІЙНИХ І ДЕЛЕГІТИМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ**

Актуальність теми у відповідності з Конституцією України носієм і єдиним джерелом влади є народ. Оскільки народ є основним суб'єктом вибору, реалізації, та функціонування влади, вважається актуальним дослідження теоретико-правової конструкції легітимацийних і делегітимацийних процесів державної влади, задля осмислення їх юридичної природи. Легітимация передбачає панування справедливості в державі, визнання і підтримку влади населенням, та є досить важливою дослідницькою проблемою.

На нашу думку, легітимация та делегітимация є процесами. Так у великому тлумачному словнику сучасної української мови стверджується, що слово «процес» походить від латинського і розкриває значення як сукупність послідовних дій для досягнення якого-небудь результату [1, с.997]. Якщо легітимация є процесом узаконення влади на території та схвалення її народом, то делегітимация є процесом втрати законної влади на певні території, та небажання народу підкорятись їй.

Вважаємо, що легітимация державної влади – це складний процес, визначення законності владовідносин, та правомочності державної влади, що характеризується наявністю верховенства права та закону, народного волевиявлення, народного суверенітету та дієвої системи стримування та протидії, завдяки їх взаємодії характеризується суверенністю, демократичністю та сприйняттям державної влади народом, задля здійснення владних функцій на певній території та функціонування держави загалом.

Основні чинники легітимацийного процесу, за допомогою яких легітимацийний процес законним та чинним на території держави:

- 1) Подолання корупції, прозорість, відкритість та гласність усіх публічних інститутів суспільства. Проте, не лише законодавче закріплення даних положень, а і реальне їх виконання.
- 2) Надання громаді права реального контролю представницьких органів влади. При такому громадському контролі кожен бажаючий законослухняний та вірний своїй державі громадянин.
- 3) Прозорість судової гілки влади, та реальної можливості захисту своїх конституційних прав та інтересів.
- 4) Надання громадянам соціальних гарантій, забезпечення соціальної захищеності народу.
- 5) Можливість здійснення народного волевиявлення, справедливих виборів, існування загальнодержавних та місцевих референдумів, петицій тощо.

Ковальчук В. Б. зазначає, що народ реалізувати свою волю може за допомогою таких форм безпосередньої демократії, як вибори, референдуми, виявлення громадської думки, плебісцити, народні обговорення, народні ініціативи, колективні звернення, збори, мітинги, походи, демонстрації, а також вдаючись до таких виняткових форм, якими є: політичні страйки, протести, акції громадянської непокори, повстання тощо [2, с. 255].

- 6) Існування громадянського суспільства в державі.

Громадянське суспільство — це сукупність окремих, не залежних особистостей (кожна з яких має свої власні потреби, приватний інтерес), у якій виокремлюються групи громадян на

різноманітних засадах єднання, створюючи відповідні самоврядні угруповання. Осередки громадянського суспільства створюються задля захисту власних, приватних інтересів окремих — не залежних один від одного — людей, тобто громадян[3].

Відомо, що народ це сила, а сила народу, це рушійна течія, за допомогою якої громадяни здатні показати свою непокору та недовіру владі. Тоді делегітимація — це складний процес втрати законності та правомочності державної влади. В. Полохало виділив основні причини, які спричиняють делегітимацію державної влади в Україні:

- 1) відчуження більшості громадян від влади при багатомірній залежності від неї, корумпованість управлінського апарата;
- 2) закритість для суспільства процесів формування та функціонування владних структур;
- 3) тіньовий розподіл та перерозподіл державної власності;
- 4) нетранспарентні форми узгодження та прийняття політичних рішень;
- 5) невизначеність зовнішньої та внутрішньої політики;
- 6) Відсутність системи реального захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина при високому рівні за ангажованості судової влади [4, с. 31].

Зазначаємо, що цей перелік не є вичерпним, до прикладу Жаровська І.М. виділяє такі основні причини делегітимації влади:

- 1) вагома неузгодженість між пануючими в суспільстві універсальними цінностями та політико-економічними інтересами правлячої еліти;
- 2) суперечність між принципами демократичного суспільства й недемократичною соціально-політичною практикою;
- 3) відсутність у політичній системі механізмів реального захисту інтересів народних мас та можливості доступності влади, тобто впливу на владні рішення;
- 4) корумпованість державного апарату;
- 5) націоналізм в його ультра радикальних проявах та етнічний сепаратизм у багатонаціональних державах, які проявляються в запереченні центральної влади;
- 6) слабкість правлячої еліти та державної влади, протистояння і зіткнення різних гілок влади;
- 7) нездатність влади вирішити існуючі в суспільстві нагальні соціально-економічні проблеми [5, с.21].

Отже, проаналізувавши причини легітимаційні та делегітимаційних процесів державної влади, зазначаємо, що за наявних в Україні кризових явищ фактично існує недовіра суспільства державній владі. Халатність влади та її корумпованість, у свою чергу спричиняє грубі факти порушення законності та демократичності. Оскільки, в Основному Законі передбачено, що єдиним джерелом влади є народ, тому для її вдалого функціонування необхідна довіра суспільства до владних органів. Також, варто зазначити, що на даний час, необхідно не лише декларованість даного поняття, а й їх ефективна діяльність державної влади задля функціонування громадянського суспільства в державі.

#### **Список використаних джерел:**

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. Т. В. Бусел]. — К. ; Ірпінь : Перун, 2002., - 1428 с.
2. Ковальчук В. Б. Легітимність державної влади: теоретико-правові аспекти : дис. докт. юр. наук : 12.00.01 / Ковальчук Віталій Богданович — Острогож, 2011. — 447с.
3. Є. Бистрицький. Державотворення: шляхи легітимації.— В кн.: Українська державність у ХХ столітті. — К.: Політична думка, 1996. — С. 320-323.
4. Полохало В. Негражданское общество как социополитический феномен Украины / В. Полохало // Политические исследования. — 1999. - №6.
5. Жаровська І.М. Легітимність державної влади у демократичній державі / І.М.Жаровська // Університетські наукові записки. — 2009. - №3. — С. 20-23